

Regeringens proposition 2015/16:84

En fråga om konsumentskyddet vid
semesterboende

Prop.
2015/16:84

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 21 januari 2016

Margot Wallström

Anders Ygeman
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att konsumenter som ingår en särskild typ av avtal om boenderabatter, s.k. långfristiga semesterprodukter, ska få en något utökad rätt att säga upp avtalet. Ändringen ska säkerställa att svensk rätt står i överensstämmelse med ett EU-direktiv på området.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 maj 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Rätten att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt	5
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	7
6	Konsekvenser	7
7	Författningskommentar	8
Bilaga 1	Promemorians lagförslag	9
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	10
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag	11
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	12
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 januari 2016.	13
	Rättsdatablad	14

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2015/16:84

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *hela* den andra årliga delbetalningen har *lämnats*.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *ett betalningskrav som avser* den andra årliga delbetalningen har *tagits emot*.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.
 2. Bestämmelserna i 5 kap. 3 § i paragrafens äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte trädde i kraft den 23 februari 2009. Direktivet genomfördes i svensk rätt bl.a. genom införandet av lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Kommissionen lämnade därefter synpunkter på det svenska genomförandet av bestämmelsen om konsumenters rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt (5 kap. 3 § andra stycket i den nämnda lagen). I anledning av det upprättade Justitiedepartementet en promemoria med ett förslag till lagändring. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2015/04556/L1).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 3 december 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 5. Regeringen följer Lagrådets förslag.

I förhållande till lagrådsremissen föreslås ett något senare datum för ikraftträdande. Ändringen är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Rätten att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt

Regeringens förslag: En konsument ska ha rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt när ett betalningskrav som avser den andra årliga delbetalningen har tagits emot och inte, som hittills, först när hela den andra årliga delbetalningen har lämnats.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Konsumentverket* förespråkar att rätten att frånträda en långfristig semesterprodukt ska inträda redan när hela den första delbetalningen har lämnats. *Svenska Resebyråföreningen* har inga synpunkter på den föreslagna ändringen.

Skälen för regeringens förslag: Lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt trädde i kraft den 1 augusti 2011. Den genomför bestämmelser i direktiv 2008/122/EG om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte.

Uttrycket långfristig semesterprodukt tar sikte på avtal enligt vilka en konsument mot särskild betalning får en rätt till rabatter eller andra liknande förmåner vid senare avtal om boende, vanligen i samband med

semesterresor. Avtalet kan t.ex. innebära att en konsument mot en medlemsavgift som betalas i förskott får tillgång till en bokningstjänst jämte rabatter och specialerbjudanden på boende och anknytande tjänster såsom tillhandahållande av resor, bil och reseförsäkringar. Avtalet förekommer under skiftande benämningar, bl.a. rabatt- och reseklubbar (se prop. 2010/11:85 s. 27).

Direktivet och lagen innehåller bestämmelser om konsumentens betalning vid avtal om långfristig semesterprodukt. Betalningen ska ske med lika stora årliga delbelopp (artikel 10.1 i direktivet och 5 kap. 3 § i lagen). Vidare finns bestämmelser om konsumentens rätt att frånträda avtalet. Enligt direktivet i den svenska språkversionen får konsumenten från och med den andra avbetalningen utan kostnad frånträda avtalet genom att underrätta näringsidkaren inom 14 dagar efter begäran om betalning (artikel 10.2). I den svenska lagen föreskrivs att konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan hela den andra årliga delbetalningen har lämnats (5 kap. 3 § andra stycket).

I ljuset av bl.a. vissa språkversioner av direktivet inrymmer direktivbestämmelsen om frånträddanderätt flera tolkningsmöjligheter. Det har framkommit att EU-kommissionen förespråkar tolkningen att frånträddanderätten gäller redan från det att konsumenten tar emot betalningskravet beträffande den andra årliga delbetalningen, och alltså inte från och med tidpunkten för betalningen. Kommissionen gör gällande att artikel 10.2 bör tolkas med beaktande av det informationskrav som finns i bilaga II till direktivet, del 2, Allmän information. Där sägs att det står konsumenten fritt att frånträda avtalet utan att drabbas av någon straffavgift genom att underrätta näringsidkaren inom 14 kalenderdagar från mottagandet av begäran om betalning för varje årlig delbetalning. Kommissionen åberopar till stöd för sin tolkning bl.a. den tyska och den franska språkversionen av artikel 10.2 ("Ab der zweiten Ratenzahlung..." respektive "À partir de la deuxième annuité...").

Den tolkning som kommissionen gör av direktivbestämmelsen bedöms vara den som får störst anslutning bland medlemsstaterna. En sådan tolkning ger också ett något bättre konsumentskydd än den tolkning som ligger till grund för den nuvarande svenska bestämmelsen.

Det ska i sammanhanget beaktas att direktivet eftersträvar en fullharmonisering av medlemsstaternas regelverk (jfr prop. 2010/11:85 s. 23). Konsumenter och näringsidkare ska kunna räkna med att de olika nationella reglerna är enhetliga i de delar som regleras av direktivet.

För att bidra till en full harmonisering bör den svenska lagregeln om rätt att frånträda avtalet anpassas till den tolkning som kommissionen förespråkar. Lagen bör därför ändras i enlighet med promemorians förslag, så att konsumenten ges rätt att frånträda avtalet sedan ett betalningskrav från näringsidkaren rörande den andra årliga delbetalningen har mottagits. Med hänsyn till ambitionen att fullt ut harmonisera konsumentskyddet på området finns det inte något utrymme för den ändring som *Konsumentverket* föreslår.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Prop. 2015/16:84

Regeringens förslag: Lagändringen ska träda i kraft den 1 maj 2016. Lagändringen ska inte gälla för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås ett något tidigare ikraftträdande.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har ingen invändning mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringen syftar till att säkerställa att svensk rätt står i överensstämmelse med EU-rätten på området. Genom ändringen stärks konsumentskyddet. Ändringen bör därför träda i kraft så snart som möjligt samtidigt som tidpunkten bör bestämmas så att näringsidkarna har tid att anpassa sig till den nya regleringen.

Utgångspunkten är att nya avtalsrättsliga lagregler tillämpas endast på avtal som ingås efter ikraftträdandet. Det finns inte några tungt vägande skäl att göra avsteg från den i detta fall. För avtal som har ingåtts före den 1 maj 2016 bör alltså paragrafen i den äldre lydelsen fortfarande gälla. I enlighet med vad *Lagrådet* föreslår bör detta komma till uttryck i lag.

6 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Genom lagändringen uppfyller Sverige sina förpliktelser enligt EU-rätten. Ändringen får inga statsfinansiella konsekvenser.

Skälen för regeringens bedömning: Genom lagändringen bedöms Sverige uppfylla sina förpliktelser enligt EU-rätten.

Lagändringen är ägnad att stärka konsumentskyddet. Effekterna för de företag, av olika storlek, som erbjuder långfristiga semesterprodukter bedöms bli försumbara.

Förslagen får inga statsfinansiella konsekvenser och bedöms inte få några märkbara samhällsliga effekter i övrigt.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

5 kap. Betalning och säkerhet

Betalningsplan och rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt

3 § Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *ett betalningskrav som avser den andra årliga delbetalningen har tagits emot*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsumentens betalning vid ett avtal om långfristig semesterprodukt och om den rätt som konsumenten har att frånträda ett sådant avtal.

Med långfristig semesterprodukt avses ett avtal som ger konsumenten rätt att mot ersättning under semesterresa eller annars utnyttja boenderabatter eller liknande förmåner (jfr 1 kap. 1 §). I första stycket av förevarande paragraf, som är oförändrat, framgår bl.a. att konsumentens betalning i fråga om ett sådant avtal ska ske i enlighet med en betalningsplan och att betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar.

Andra stycket ändras så att konsumenten har rätt att frånträda avtalet redan från det att konsumenten tar emot ett betalningskrav rörande den andra årliga delbetalningen. Det är tillräckligt att kravet är hänförligt till någon del av den andra årliga delbetalningen.

I övrigt har frånträddanderätten samma innebörd som hittills. Det innebär bl.a. att det i praktiken är fråga om en rätt att säga upp avtalet utan uppsägningsstid och med omedelbar verkan. Konsumenten har kvar denna rätt kontinuerligt under hela den fortsatta avtalstiden (se prop. 2010/11:85 s. 84 f.).

Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2016.
2. Bestämmelserna i 5 kap. 3 § i paragrafens äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

Lagändringen träder *enligt punkten 1* i kraft den 1 maj 2016.

Enligt *punkten 2* gäller 5 kap. 3 § i paragrafens äldre lydelse fortfarande i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet. Paragrafen i den nya lydelsen tillämpas alltså endast på avtal som har ingåtts den 1 maj 2016 eller senare. Bestämmelsen utformas i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *hela* den andra årliga delbetalningen har *lämnats*.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *ett betalningskrav som avser* den andra årliga delbetalningen har *mottagits*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Förteckning över remissinstanserna

Remissyttranden har lämnats av Konsumentverket och Svenska Resebyråföreningen.

FöretagarFörbundet, Holiday Club Sweden AB, Sveriges Konsumenter och Semesterhusservice Fjäll & Hav AB har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *hela* den andra årliga delbetalningen har *lämnats*.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *ett betalningskrav som avser* den andra årliga delbetalningen har *tagits emot*.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-12-10

Närvarande: F.d. justitieråden Bo Svensson och Olle Stenman samt justitierådet Anita Saldén Enérus.

En fråga om konsumentskyddet vid semesterboende

Enligt en lagrådsremiss den 3 december 2015 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Henrik Matz.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2016. I författningskommentaren anförs att det av allmänna principer följer att den nya lydelsen av paragrafen ska tillämpas på avtal som ingås efter detta datum. För avtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller även fortsättningsvis 5 kap. 3 § i den äldre lydelsen. Lagrådet anser att det är lämpligt att i denna konsumenträttsliga lagstiftning låta den nämnda allmänna principen komma till uttryck direkt i lagtexten, så som skedde när lagen antogs. (Jfr Gröna Boken Ds 2014:1 s. 105; Exempel 6.) I enlighet härmed föreslår Lagrådet att ikraftträdandebestämmelserna punktindelas och ges följande lydelse:

- 1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.*
- 2. Bestämmelserna i 5 kap 3 § i paragrafens äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.*

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 januari 2016

Närvarande: Statsrådet M Wallström, ordförande, och statsråden
Å Romson, Y Johansson, I Baylan, S-E Bucht, P Hultqvist, H Hellmark
Knutsson, I Lövin, Å Regnér, M Andersson, A Ygeman, M Kaplan,
M Damberg, A Strandhäll, A Shekarabi, G Fridolin, G Wikström,
A Hadzialic

Föredragande: statsrådet A Ygeman

Regeringen beslutar proposition 2015/16:84 En fråga om
konsumentskyddet vid semesterboende

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
--------------------	--	---

Lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

32008L0122